

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Stigning i virksomhedernes udgifter vil ramme forbrugerne

Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

Virksomhederne sluttede sidste år af med en rekordhøj mangel på arbejdskraft. I denne uge har vi fået de seneste tal for manglen på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning for virksomhederne, og niveauet er fortsat rekordhøj i det nye år. I januar meldte mere end hver tredje servicevirksomhed om mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning, mens det inden for byggeriet er tæt på hver anden virksomhed, der mangler arbejdskraft.

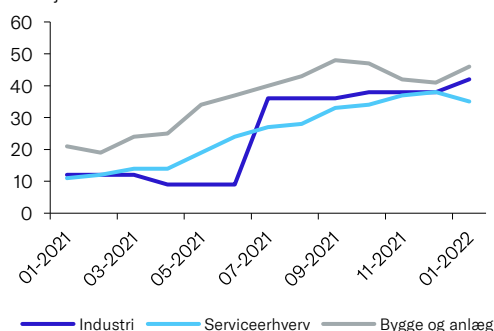
Med den høje efterspørgsel efter arbejdskraft er det vores forventning, at lønningerne kommer til at stige i de kommende måneder. Det vil lægge et pres på virksomhedernes omkostninger, hvilket desværre falder sammen med de meget mærkbare stigninger i indkøbspriserne og energiudgifterne. Stigningen i virksomhedernes udgifter vil ramme forbrugerpriserne med en vis forsinkelse, og derfor forudser vi også, at forbrugerpriserne vil stige her i 2022.

I denne uge har vi også fået nye tal for statsgælden. I december sidste år udgjorde statsgælden 438 mia. kr. Det svarer til 17,8 pct. af BNP, hvilket er det laveste niveau siden 2009. Dermed er statsgælden nu også lavere, end før coronakrisen ramte Danmark. Det er en vild udvikling særligt med striben af nedlukninger og kompensationspakker in mente.

De offentlige finanser og statens gæld er altså kommet sig rigtig godt ovenpå coronakrisens rasen. Det betyder også, at politikerne nu kan fokusere på den altdominerende udfordring, der præger dansk økonomi og de danske virksomheder i øjeblikket – nemlig manglen på arbejdskraft.

Nøgletal	Side
2022 starter ud med rekordmangel på arbejdskraft	2
Statsgælden er faldet til det laveste niveau siden 2009	3
Smittebølgen i december gav ny mavepuster til detailhandlen	4
BNP-væksten i USA nu den højeste i 37 år	5

Andel virksomheder, der melder om mangel på arbejdskraft

2022 starter ud med rekordmangel på arbejdskraft

Fredagens tal fra Danmarks Statistik viser, at manglen på arbejdskraft er startet året ud på nogen særdeles høje niveauer. Hele 35 pct. af servicevirksomhederne angiver mangel på arbejdskraft som en produktionsbegrænsning. Det tilsvarende tal for byggeriet ligger på svimlende 46 pct.

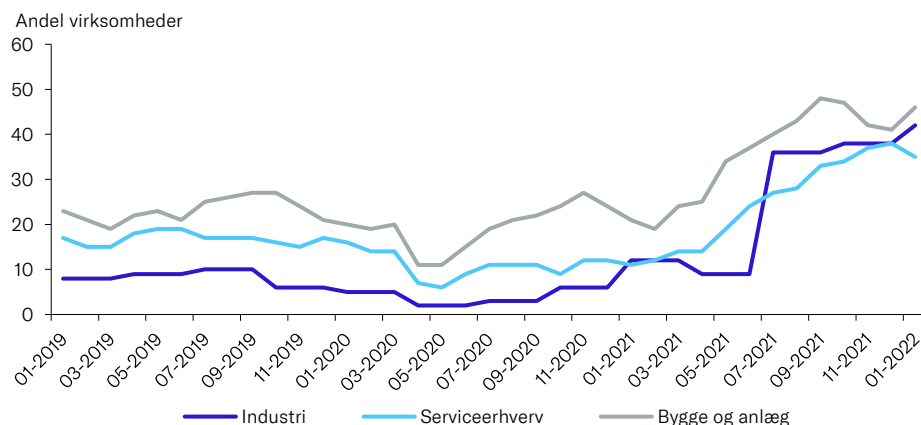
De nye tal for industrien viser samtidig, at andelen af virksomhederne, der melder om mangel på arbejdskraft, steg fra 38 pct. i fjerde kvartal 2021 til 42 pct. i første kvartal 2022.

Turismebranchen oplevede et lille dyk i manglen på arbejdskraft i januar. Det er naturligvis ikke overraskende, da turismeerhververne har været hårdt ramt af restriktionerne og den høje smitte.

Det er vores forventning, at den meget høje mangel på kvalificeret arbejdskraft vil lægge et tydeligt opadgående pres på lønningerne og dermed øger virksomhedernes omkostninger over de kommende måneder.

Stigningen i lønomkostningerne sker samtidig med, at virksomhedernes indkøbspriser og energiudgifter generelt er steget mærkbart. Det er stigningen, der ligeledes vil ramme forbrugerpriserne med en vis forsinkelse. Det er derfor også vores forventning, at forbrugsprisinflationen vil accelerere yderligere her i 2022. Vi vil ikke blive overrasket, hvis vi når en inflation i år på i omegnen af 3-4 pct.

Andel virksomheder der melder om mangel på arbejdskraft

Kilde: Danmarks Statistik, tabel BARO3, KBYG33 og KBS2.

Statsgælden er faldet til det laveste niveau siden 2009

Offentliggjorte tal fra Nationalbanken i mandags viser, at statsgælden lå på 438 mia. kr. i december 2021, svarende til 17,8 pct. af BNP. Det er den laveste statsgæld, der er registreret siden 2009. Dermed er statsgælden nu lavere, end før coronakrisen ramte Danmark.

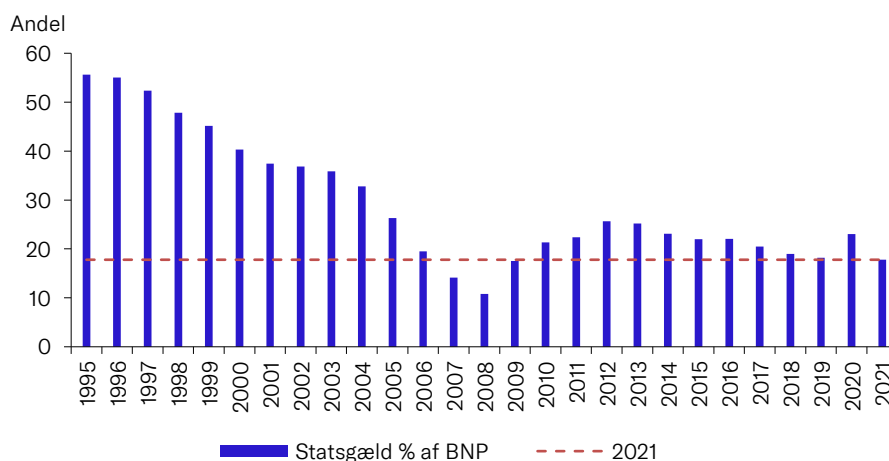
Det er ærlig talt helt vildt, at statsgælden på trods af coronakrisens rasen, og rækken af kompensationspakker, nu er faldet til det laveste niveau i 12 år. Skruer vi tiden tilbage til december 2020, så forventede Finansministeriet ellers, at statsgælden ville ende på hele 27 pct. af BNP i 2021. Det betyder, at statsgælden i 2021 er steget ca. 200 mia. kr. mindre end frygtet.

Det overraskende fald i statsgælden skal primært ses i sammenhæng med, at dansk økonomi er kommet overraskende stærkt ud af coronakrisen. Beskæftigelsen nåede i løbet af 2021 rekordhøje niveauer, og ledigheden faldt til det laveste niveau siden slutningen af 2008. Det er dertil særligt en stærk fremgang i danskernes forbrug, der har løftet aktiviteten i dansk økonomi. Det har i den grad løftet statens indtægter fra både personskatter, selskabsskatter, moms og afgifter.

Det er naturligvis overordentligt positivt, at coronakrisen ikke har efterladt et nyt gældsberg i dansk økonomi. Det er dog ikke ensbetydende med, at coronakrisen ikke ramte dele af dansk økonomi overordentligt hårdt. Særligt oplevelseserhververne har oplevet et markant fald i omsætningen, som bliver overordentligt svært at indhente igen.

Når det er sagt, så fremstår de offentlige finanser og statens gæld overordentlig stærk ovenpå coronakrisens rasen. Det betyder reelt, at politikerne nu kan fokusere på den altdominerende udfordring, der præger dansk økonomi i øjeblikket – nemlig manglen på arbejdskraft.

Statsgældens andel af BNP

Kilde: Danmarks Statistik, NAN1 og Nationalbanken

Smittebølgen i december gav ny mavepuster til detailhandlen

Offentliggjorte tal fra Danmark Statistik i onsdags viser, at detailsalget faldt med hele 4,5 pct. i december. Dermed sluttede 2021 af med lidt af en mavepuster til detailsalget. Det er desværre tydeligt, at den høje smitte og rækken af nye restriktioner i detailhandlen spændte ben for julesalget i december. Genindførelsen af arealkrav og mundbind samt den øgede smitte har simpelthen holdt flere forbrugere hjemme.

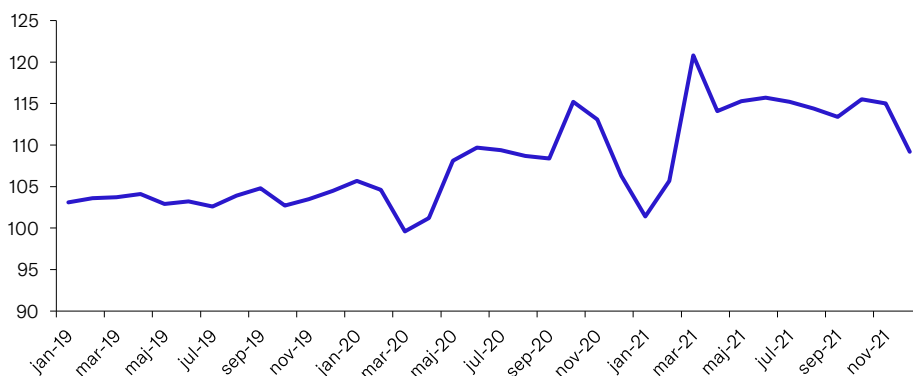
Faldet i detailsalget ses tilmed inden for alle varegrupper. Beklædning mv. faldt med hele 10,9 pct, mens gruppen andre forbrugsvarer, der dækker over elektronik mv., 5,8 pct.

Det er selvfølgelig brandærgerligt, at detailsalget faldt kraftigt i december. Ser vi ind i 2022, så forventer vi dog en ny stigning i detailsalget. Erfaringer fra de tidligere smittebølger viser, at forbruget igen springer i vejret, når smitten falder, og restriktionerne lempes.

Vi er derfor også fortrøstningsfulde og forventer en stærk vækst i her starten af 2022, der primært vil være drevet frem af en solid stigning i danskernes forbrug.

Detailomsætningsindeks

Indeks. 2015=100

Kilde: Danmarks Statistik, tabel DETA152

BNP-væksten i USA nu den højeste i 37 år

Offentliggjorte tal fra i torsdags viser, at den årlige BNP-vækst i USA foreløbigt er opgjort til 6,9 pct. i fjerde kvartal. Det er en tydelig acceleration i forhold til tredje kvartal, hvor BNP-væksten lød på 2,3 pct. Det er noget af en overraskelse, at væksten i USA ligefrem accelererede hen imod slutningen af året. Den økonomiske aktivitet er simpelthen pløjet lige igennem den store smittebølge og de stigende forbrugerpriser, der ellers ramte USA i slutningen af 2021.

Status er nu, at BNP i USA sprang i vejret med hele 5,7 pct. i 2020. Det er den højeste BNP-vækst, der er registreret siden 1984, hvor økonomien voksede med 7,2 pct. Det er naturligvis helt fantastisk, at genopretningen i USA kører over stok og sten i øjeblikket. USA er i øjeblikket vores største eksportmarked og understøtter knap 100.000 danske jobs.

Ser vi fremad, så forventer vi som udgangspunkt et fortsat pænt økonomisk opsving i USA. Når det er sagt, så er inflationspresset i USA voldsomt stort i øjeblikket, hvilket direkte truer opsvingets stabilitet.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033.